

IZVĒRTĒJUMS UN PRIEKŠLIKUMI IDENTIFICĒTO PROBLĒMU RISINĀJUMIEM UN IMIGRĀCIJAS POLITIKAS UZLABOŠANAI

28.11.2025

ESOŠĀ ĀRVALSTNIEKU NODARBINĀŠANAS SISTĒMA LATVIJĀ

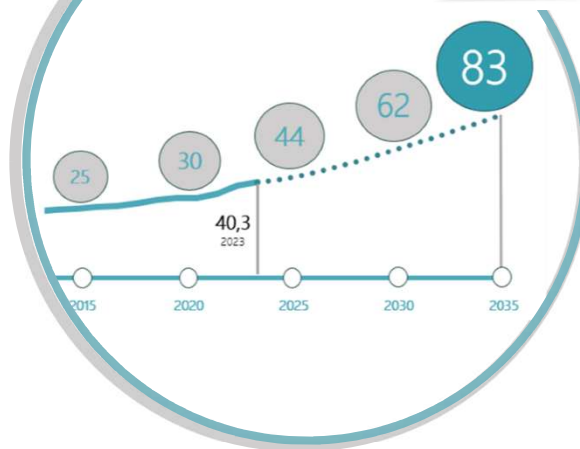
IZVĒRTĒJUMS UN PRIEKŠLIKUMI IDENTIFICĒTO
PROBLĒMU RISINĀJUMIEM UN IMIGRĀCIJAS POLITIKAS
UZLABOŠANAI

Oktobris, 2025

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA, DARBA TIRGUS UN IMIGRĀCIJA

ESOŠAIS
PRODUKTIVITĀTES
LĪMENIS, BIZNESA
MODEĻI, NOZARU
STRUKTŪRA – LĪDZ
2035.G **NODARBINĀTO
SKAITAM** JĀPIEAUG PAR
> 560
TŪKST.

MĒRĶIS - LĪDZ
2035.GADAM DUBULTOT
LATVIJAS IKP

ESOŠĀ DARBASPĒKA PĀRPLŪDE
NO NEPRODUKTĪVIEM
SEKTORIEM UZ PRODUKTĪVAJIEM
UZŅĒMUMIEM, PRODUKTIVITĀTE
2035.G 100% NO ES VIDĒJĀ - ↑
DIGITALIZĀCIJA,
AUTOMATIZĀCIJA,
ROBOTIZĀCIJA, MĀKSLĪGAIS
INTELEKTS, U.C.

~ **5-6**
TŪKST. POZITĪVS MIGRĀCIJAS SALDO IK GADU

ESOŠĀ SITUĀCIJĀ ĀRVALSTU DARBASPĒKA PIESAISTĒ

ĀRVALSTU DARBASPĒKS - CITU VALSTU IEDZĪVOTĀJI, KURI PAŠLAIK ATRODAS LATVIJĀ (01.07.2025.)

ĀRZEMNIEKI AR DERĪGĀM PASTĀVĪGĀS UZTURĒŠANĀS ATĻAUJĀM UN TUA, KURĀS IEKĻAUTA NORĀDE "TIESĪBAS STRĀDĀT BEZ IEROBEŽOJUMIEM" (CITS IEBRAUKŠANAS MĒRĶIS, PIEMĒRAM, LAULĀTIE)	ES DALĪBVALSTU, EEZ VALSTU UN ŠVEICES KONFEDERĀCIJAS PILSOŅI	STUDENTI (TREŠO VALSTU PILSOŅI) – TIESĪBAS STĀDĀT 20H NEDĒLĀ	TREŠO VALSTU PILSOŅI – NODARBINĀTIE	UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJI DARBASPĒJAS VECUMĀ
26 400	17 000	7 200	12 000	20 000

KOPĀ 82 600

VIESSTRĀDNIEKU PIESAISTE NO TREŠAJĀM VALSTĪM (2025.gada 1.pusgads TOP10)

Valstis TOP 10	Darbinieki	%
UZBEKISTĀNA	3 121	31
INDIJA	1 469	14
BALTKRIEVIJA	1 365	13
UKRAINA	873	9
TADŽIKISTĀNA	861	8
MOLDOVA	250	2
FILIPĪNAS	212	2
KIRGIZSTĀNA	211	2
PAKISTĀNA	174	2
AZERBAIDŽĀNA	171	2
Pavisam	10 214	100

Profesijas TOP 10	Darbinieki	%
Kravas automobiļa vadītājs	3 645	36
Palīgstrādnieks	1 076	11
BŪVSTRĀDNIEKS	734	7
Vilcēja automobiļa vadītājs	617	6
Ceha STRĀDNIEKS	324	3
PAVĀRS	234	2
Sezonas lauksaimniecības STRĀDNIEKS	223	2
Kūdras ieguves palīgstrādnieks	163	2
Profesionāls SPORTISTS	131	1
PROGRAMMĒTĀJS	130	1
Pavisam	10 214	100

Nozares TOP 10	Darbinieki	%
SAUSZEMES TRANSPORTS	4 238	41
DARBASPĒKA MEKLĒŠANA	1 081	11
ĒKU BŪVNICĪBA	779	8
SPECIALIZĒTIE BŪVDARBI	406	4
DATORPROGRAMMĒŠANA	385	4
ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI	341	3
GATAVO METĀLIZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA	289	3
AUGKOPĪBA UN LOPKOPĪBA	270	3
INŽENIERBŪVNICĪBA	250	2
PĀRTIKAS PRODUKTU RAŽOŠANA	227	2
Pavisam	10 214	100

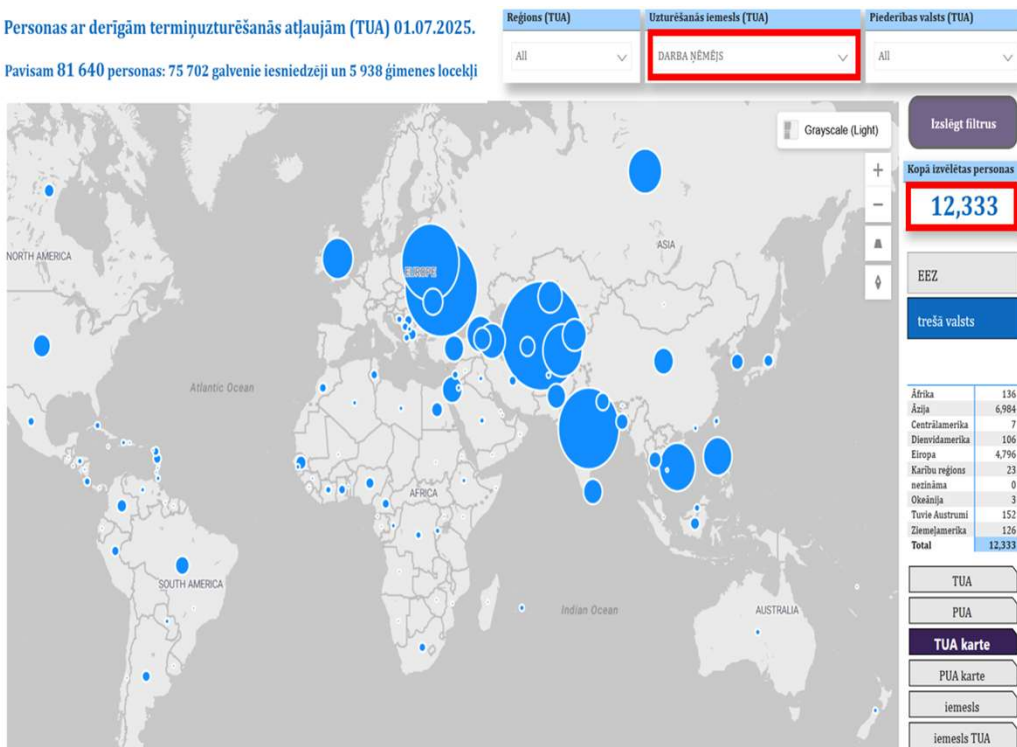
ESOŠĀ SITUĀCIJĀ

PIEPRASĪJUMS PĒC ĀRVALSTU DARBASPEKA – DARBA ŅĒMĒJI VS AUGSTI KVALIFICĒTI STRĀDNIEKI:

Proporcija **145:1**

Personas ar derīgām termiņuzturēšanās atļaujām (TUA) 01.07.2025.

Pavisam 81 640 personas: 75 702 galvenie iesniedzēji un 5 938 ģimenes locekļi

Personas ar derīgām termiņuzturēšanās atļaujām (TUA) 01.07.2025.

Pavisam 81 640 personas: 75 702 galvenie iesniedzēji un 5 938 ģimenes locekļi

<https://www.pmlp.gov.lv/lv/statistika-uzturesanas-atlaujas-2025>

IMIGRĀCIJAS POLITIKAS PAMATPRINCIPIEM IR JĀPAREDZ:

- 1 LATVIJAS DARBA ŅĒMĒJU NODARBINĀTĪBAS PRIORITĀTE
DARBA TIRGŪ**
- 2 AUGSTI KVALIFICĒTA ĀRVALSTU DARBASPĒKA PIESAISTE:**
konkrētu kritēriju noteikšana un birokrātijas samazināšana augsti kvalificēta darbaspēka piesaistei, kas sekmē produktivitātes kāpumu Latvijas ekonomikā.
- 3 KONTROLĒTA ĀRVALSTU DARBASPĒKA PIESAISTE
- STINGRĀKI UZRAUDZĪBAS MEHĀNISMI**

1. STINGRĀKI KONTROLES MEHĀNISMI

EM SADARBĪBĀ AR CSP UN IESAISTĪTAJĀM IESTĀDĒM (PMLP, VID, NVA, CSP, LIAA, LAD)
VEIKT ANALĪZI PAR IMIGRANTU SOCIĀLEKONOMISKO PROFILU

AUTOMATIZĒTI DATU APMAIŅAS RISINĀJUMI STARP IESTĀDĒM (PMLP, VID, NVA, CSP, LIAA, LAD, VSAA, DI) izsekojamībai un datu apmaiņai

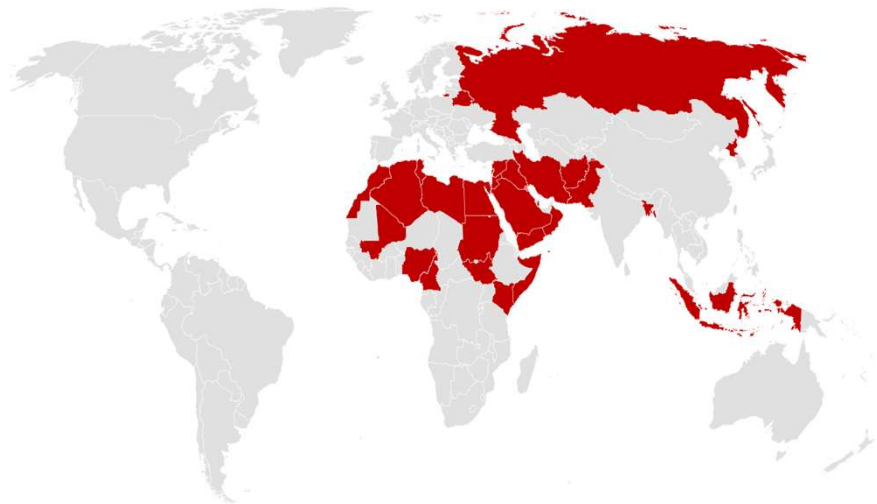
- Migrācijas portāls, Nacionālā vīzu informācijas sistēma, unikālu identifikatoru vai personas kodu piešķiršana, nodarbinātības statusa norādīšana
- Automatizēti brīdinājumi par pārkāpumiem

STINGRĀKA KONTROLE

- Obligātas prasības par atbilstošu dzīvesvietu uzturēšanās laikā (Lietuvas piemērs 7m² personai), nosakot vispārējās normas par cilvēcīgiem apstākļiem Imigrācijas likumā
- Apziņošanas iespējas - par aizdomīgiem uzturēšanās gadījumiem. Pārkāpuma gadījumā, dodot laiku atrast piemērotu dzīves vietu vai anulēt atļauju
- Proaktīvas un iestāžu vienotas pārbaudes pie darba devēja

2. KRITĒRIJU NOTEIKŠANA: POTENCIĀLĀS MĒRĶA VALSTIS

MK regulējums valstīm, kuras pilsoņus pārbauda padziļināti. Valstis kuru pilsoņiem, atbilstoši MK noteikumiem Nr. 554 "[Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, veic papildu pārbaudi](#)", izskatot vīzas pieteikumus, nepieciešams veikt papildus pārbaudes. Valsts drošības dienests sadarbībā ar Satversmes aizsardzības biroju ne retāk kā reizi 3 gados pārskata valstu sarakstu un informē iekšlietu ministru par tajā nepieciešamajām izmaiņām. Saraksts pārskatīts 2022.gada augustā.

Piedāvājums veidot prioritāro valstu sarakstu mērķtiecīgai sadarbībai

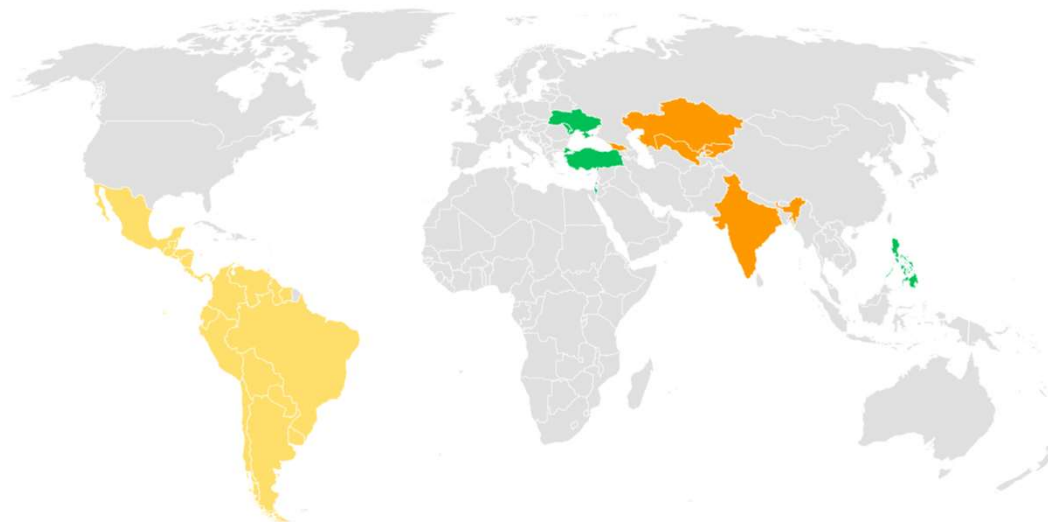
Kritēriji valstu piedāvājumam:

- Pozitīva pieredze citās ES valstīs sadarbībā ar noteiktām trešajām valstīm;
- Pielīdzināma sabiedrības kultūra, reliģija;
- Apmierinoša iekšpolitiskā situācija;
- Esošo starptautisko normu/tiesību/kārtības atbalstītāja un draudzīgas vai neitrālas attiecības ar ES.

Ņemot vērā plašo sarakstu ar ierobežojumiem (padziļinātām pārbaudēm), ģeopolitisko situāciju (Ķīna), uzņēmēju noraidošo attieksmi pret Latīņameriku potenciālo valstu saraksts ir neliels.

Valstis, kuru pilsoņiem Latvijas darba tirgus varētu būt atvērtāks veicinot darba spēka sadarbību:

- Potenciāli iespējama atvērtāka sadarbība - Moldova, Ukraina, Filipīnas, Turcija, Izraēla
- Komersantu vidū pozitīvas, bet stingri vērtējama - Kazahstāna, Kirgizstāna, Uzbekistānā, Gruzija, Indija
- Potenciāls diskusijai par ārvalstu darba spēka piesaisti – atsevišķas Dienvidamerikas un Centrālamerikas valstis.

3. ELASTĪGĀKA UN ĀTRĀKA PROCEDŪRA: NOTEIKUMI PAR ĀRZEMNIEKU NODARBINĀŠANU (MK NR. 55)

2025.gada 9 mēnešos akceptēts
881 vietējais kandidāts

NVA atzinumu skaits 2025.gadā (uz 01.10.2025):

Pieprasīti atzinumi	4055
Apstiprināti atzinumi	3340
Noraidīti atzinumi	299
Atzinumiem vēl tiek veikta pretendentu atlase.	217

Noteikumi Nr. 55.:

- Regulē, kā ārvalstnieks var saņemt uzturēšanās atļauju darba nolūkos
- Nosaka, ka darba atļauju var saņemt tikai ar konkrētu darba līgumu vai piedāvājumu
- Nav paredzēta uzturēšanās atļauja "vienkārši darba meklēšanai"
- Atvieglājumi sezonas darbiem, investīcijām un augsti kvalificētiem speciālistiem (ierobežoti, praksē nestrādā).

KOMERSANTU IDENTIFICĒTĀS PROBLĒMAS

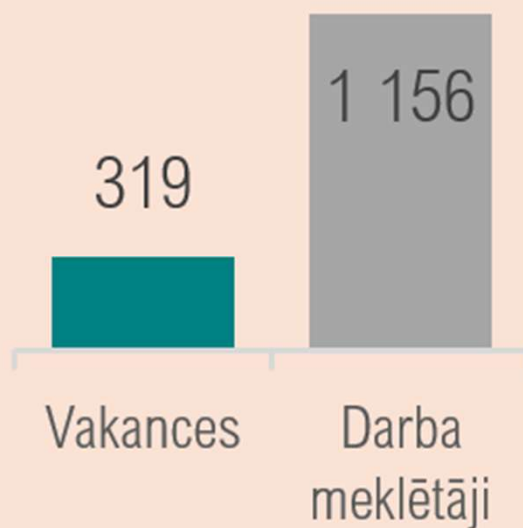
- NVA ne vienmēr spēj piedāvāt kvalificētus kandidātus, bet formāli prasa sadarbību, kas rada lieku birokrātisku slogu
- Ne visi uzņēmumi negodprātīgi izmanto sistēmu (formāli publicējot vakances)
- Visbiežāk pretendentiem nav atbilstošas kvalifikācijas un/vai darba pieredzes, vēlmes strādāt, ir atkarību problēmas. Nemainīgi kandidātu saraksti.
- Atzinuma saņemšana kā birokrātisks un neefektīvs process, kas ierobežo starptautisko konkurētspēju

PRIEKŠLIKUMI

- 1. VADLĪNIJU UN PROCEDŪRU PILNVEIDE NVA SADARBĪBAI AR KOMERSANTIEM - INSTRUKCIJAS PAR PAKALPOJUMU SNIEGŠANU KOMERSANTIEM**
- 2. VIETĒJO DARBA MEKLĒTĀJU MOTIVĀCIJAS STIPRINĀŠANA (AKTIVIZĒJOT PĀRKVALIFIKĀCIJAS IESPĒJAS) UN PILOTPROJEKTI LIELĀKAJOS UZŅĒMUMOS**
- 3. NVA LOMAS STIPRINĀŠANA VIETĒJO KANDIDĀTU ATLASĒ, IZSTRĀDĀJOT "PIEMĒROTĪBAS ALGORITMU" UN PROAKTĪVU KANDIDĀTU PIEDĀVĀJUMU**

VALMIERA

VAKANCES UN
DARBA
MEKLĒTĀJI
skaits

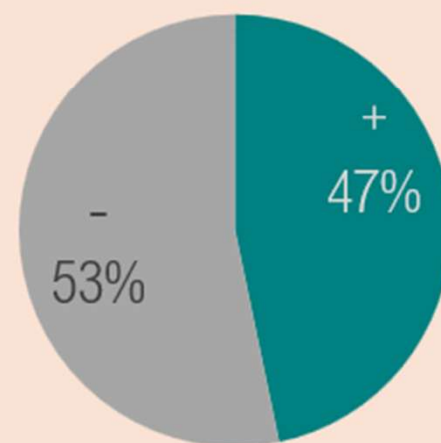

VIDĒJĀ
ALGA
VAKANCEI*

1173

EUR

DARBA
MEKLĒTĀJU
PROFESIJAS
ATBILSTĪBA
VAKANCĒM**
procentos

3. ELASTĪGĀKA UN ĀTRĀKA PROCEDŪRA: PRIORITĀRĀ KĀRTĪBA ĀRVALSTU DARBA SPĒKA PIESAISTEI (MK NR.277)

Zaļais koridors

ĀTRĀKI PROCESI EKONOMIKAI NOZĪMĪGIEM UZNĒMUMIEM – BŪVVALDES, VIDES DIENESTS, DARBASPĒKA PIESAISTE

1. Paaugstināti kvalifikācijas kritēriji, samazinot komersantu skaitu

2. Prioritāte – **augsti kvalificētu** darbinieku piesaiste

3. Pārskatīti **uzturēšanās dokumentu izskatīšanas pakalpojumu termiņi**

4. LIAA izveidota **atbalsta** komandu (10 cilvēki), kas palīdz «zaļā koridora» komersantiem.

3. ELASTĪGĀKA UN ĀTRĀKA PROPCEDŪRA: ĀRVALSTU STUDENTU AR AUGSTU KVALIFIKĀCIJU NOTURĒŠANA DARBA TIRGŪ

FAKTI

- 2023./2024. akadēmiskajā gadā – **11 000 ārvalstu studentu** (14-15% no visiem studentiem)
- Pēc studiju beigām **Latvijā paliek ~500-600 absolventu**
- Vairums atgriežas savās mītnes zemēs
- Tikai **5% no ārvalstu studentiem paliek Latvijā** strādāt

PRIEKŠLIKUMI

- 1) Atvieglot darba atļaujas un UA saņemšanu (uz 90 dienām)
- 2) Iekļaut latviešu valodu jebkurā studiju programmā
- 3) Pagarināt darba meklēšanas laiku īpaši trūkstošajās augstās kvalifikācijās/profesijās/programmās
- 4) Saskaņot politiku Baltijas mērogā
- 5) Uzlabot sadarbību ar uzņēmējiem (karjeras centri AII/ NVA platforma darba piedāvājumiem absolventiem)
- 6) Kontroles mehānismu paredzēšana

Ja Latvija palielinātu ārvalstu studentu palikšanas rādītāju no 5% uz 15%, tas nozīmētu +1 000–1 500 kvalificētu speciālistu gadā – īpaši IT un medicīnas sektoros.

KOPSAVILKUMS DISKSUIJAS JAUTĀJUMIEM

STINGRĀKI KONTROLES MEHĀNISMI

- Anulēšanas (paātrināta procedūra pārkāpumu gadījumā)
- Regulētas prasības dzīvojamajai platībai, ziņošana par pārkāpumiem
- Koordinētas pārbaudes pie darba devēja
- **DATU APMAIŅA, ANALĪZE DATOS
BALSTĪTU LĒMUMU PIENĒMŠANAI**

STRATĒGISKA AUGSTI KVALIFICĒTĀ ĀRVALSTU DARBASPĒKA PIESAISTE

- Ierobežota mazkvalificētā darba spēka piesaiste
- Mērķtiecīga profesiju noteikšana pielāgojot darba tirgus vajadzībām
- Studentu integrācija trūkstošajās specialitātes – īpaši IT un medicīnas sektoros

ESOŠĀ REGULĒJUMA EFEKTĪVĀKA PIEMĒROŠANA

- NVA sadarbības ar uzņēmējiem stiprināšana; darba meklētāju motivācija un pārkvalifikācijas iespējas
- LIAA uzņēmējdarbības atbalsta stiprināšana
- PMLP prioritātēm pielāgoti uzturēšanās dokumentu izskatīšanas termiņi

Ekonomikas ministrija

Paldies par uzmanību

 @EM_gov_lv,

   /ekonomikasministrija

 www.em.gov.lv

 Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, Latvija

 +371 67013100

 pasts@em.gov.lv